

ANALIZA INFRASTRUKTURY EDUKACYJNEJ I TURYSTYCZNEJ NARWIAŃSKIEGO PARKU NARODOWEGO

ANALYSIS OF EDUCATIONAL INFRASTRUCTURE AND TOURIST NARWIA NATIONAL PARK

M.BABIŃSKA, E.GĄSOWSKA, P.GODLEWSKA, E.GORSZEWSKA

Adres e-mail: koloplanista@gmail.com

Politechnika Białostocka, Wydział Budownictwa i Inżynierii Środowiska, Koło naukowe PLANISTA,
ul. Wiejska 45E, 15-351 Białystok

Streszczenie

Narwiański Park Narodowy to jeden z 23 parków narodowych znajdujących się na obszarze Polski. Mają w nim miejsce wyłącznie szlaki wodne, natomiast szlaki piesze i wodne znajdują się na terenie jego otuliny. Przepływająca przez NPN rzeka Narew jest wyjątkowym ciekim wodnym, gdyż płynie ona licznymi rozdzielającymi i łączącymi się korytami. Jej dolina, to miejsce ostoi ptaków wodno-błotnych objętych Europejską Siecią Ekologiczną Natura 2000.

Edukacja i turystyka w Narwiańskim Parku Narodowym zajmuje wysoką pozycję. Znajdują się tutaj bowiem liczne szlaki turystyczne, jak i ścieżki edukacyjne. Dolina rzeki Narew kształtowana jest bowiem nie tylko przez naturę, ale i przez działalność człowieka.

Słowa kluczowe: Narwiański Park Narodowy, walory przyrodnicze, flora, fauna, infrastruktura edukacyjna, infrastruktura turystyczna

Abstract

The Narwianski National Park is one of the 23 national parks of Poland. There are only waterways in the National Park. Walking trails and waterways are located in lagging of this park. The Narew is unique watercourse, because it flows numerous separating and connecting riverbed through Narwianski National Park. The Narew River Valley is place of water birds stand covered by the European Ecological Network Natura 2000.

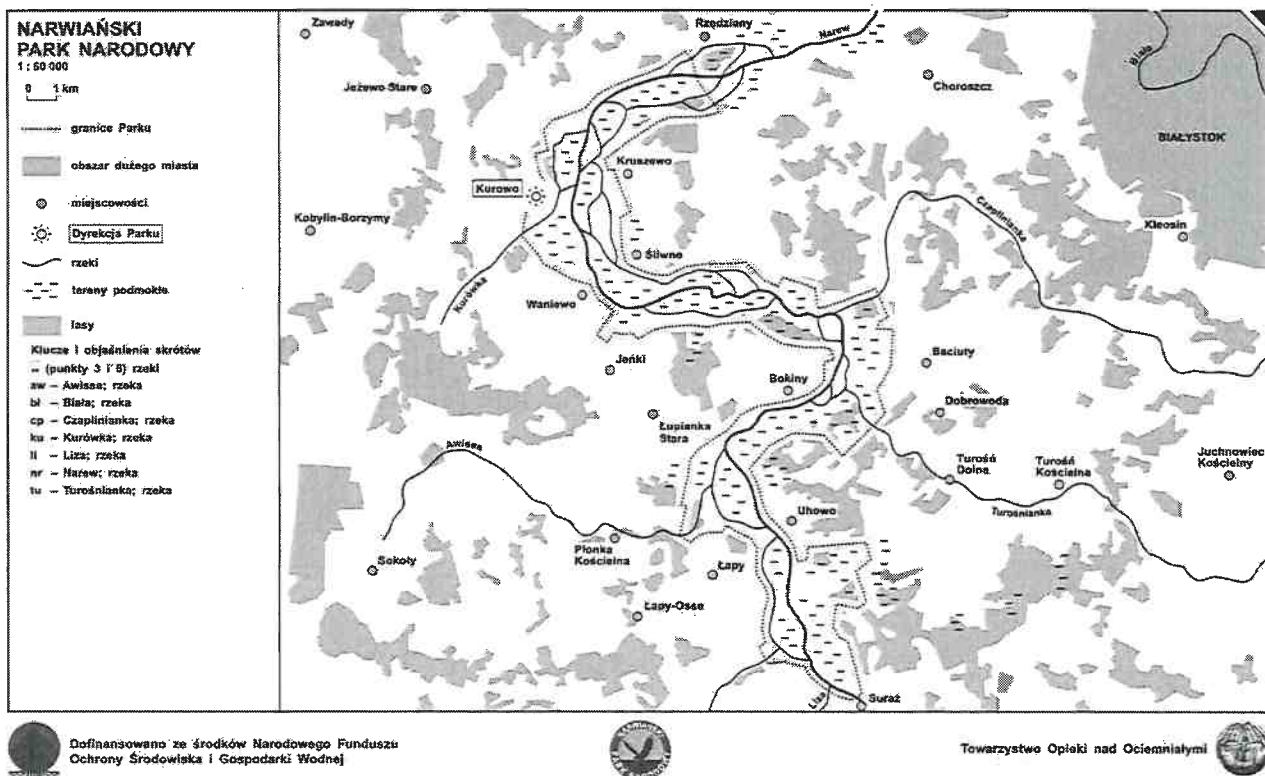
Education and tourism in the Narwianski National Park occupies a high position. There are numerous hiking and educational trails. The Narew River Valley is shaped not only by nature, but also by human activity

Key words: Narew National Park, natural values, flora, fauna, educational infrastructure, tourist infrastructure

1. Wprowadzenie

Narwiański Park Narodowy (NPN) został powołany w dniu 1 lipca 1996 roku na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów. Został przekształcony z Narwiańskiego Parku Krajobrazowego w Narwiański Park Narodowy. Zlokalizowany jest w Polsce w kierunku północno-wschodnim, w województwie podlaskim. Jego powierzchnia wynosi 6810 ha, a otulina 15408 ha. Siedziba Narwiańskiego Parku Narodowego zlokalizowana jest w miejscowości Kurowo w gminie Kobylin-Borzymy i znajduje się w zabytkowym dworcu, który stał się obecną siedzibą Dyrekcji oraz Muzeum.

Park swoim zasięgiem obejmuje Dolinę Górnej Narwi, która znajduje się na odcinku od Suraza do Rzędzian. Odcinek ten zwany jest potocznie „Polską Amazonką” i jest objęty najwyższą formą ochrony. Charakter temu miejscu daje przede wszystkim nietypowy charakter rzeki, której system nosi nazwę „anastomozujący”. Narew jest największą rzeką znajdującą się w północno-wschodniej Polsce. Jej długość wynosi 484 km. Taki przykład rzeki charakteryzuje się różną szerokością oraz długością korytarzy i nadaje jej budowę labiryntu. Do tworzenia nowych koryt dochodzi bardzo rzadko, pomimo zmienności warunków atmosferycznych. Powoduje to, że system anastomozujący jest przede wszystkim trwały i mało zmienny.

Rysunek 1.1 Mapa narwiańskiego parku narodowego

Źródło: <http://tyflomapy.pl/>

Fotografia 1.2 System rzeczny rzeki Narwa

Źródło: <http://www.npn.pl/system-rzeczny>

2. Potencjał turystyczny Narwiańskiego Parku Narodowego

Edukacja w Narwiańskim Parku Narodowym skierowana jest ona do szerokiej grupy odbiorców. Na terenie parku organizowane są wycieczki zarówno dla grup zorganizowanych jak i dla indywidualnych turystów. Głównymi odwiedzającymi Narwiański Park Narodowy są uczniowie wraz z nauczycielami wszystkich typów szkół oraz ludność zamieszkująca pobliskie tereny. Zajęcia te są zorganizowane tak, aby zarówno najmłodszy jak i starsze dzieci mogły poznać elementy przyrody zlokalizowane w parku. Wiedza na te tematy jest przekazywana w bardzo umiejętny sposób. Istnieje możliwość zwiedzania parku wraz z przewodnikiem oraz przeprawa rzeką w kajaku.

Podczas pobytu w Narwiańskim Parku Narodowym można zaczerpnąć wiedzy z zajęć terenowych czy edukacyjnych prowadzonych w salach. Głównym celem zajęć jest poznanie gatunków roślin i zwierząt żyjących na danym terenie jak i zapoznanie się z właściwościami gleb. Każdy rodzaj przekazywanej wiedzy jest niezwykle istotny. Dzięki organizacji wyżej wymienionych zajęć można zgłębić wiedzę na różne tematy oraz nauczyć się obcować z naturą. Należy pamiętać o tym, że przyroda jest nieodłącznym elementem naszego życia, o który trzeba dbać.

Na obszarze Narwiańskiego Parku Narodowego mają miejsce 3 ścieżki przyrodnicze.

Fotografia 2.1 Kładka wśród bagien-Kurowo

Kładka wśród bagien-Kurowo to ścieżka, która przedstawia zbiorowiska roślinne, które są najważniejsze

w Narwiańskim Parku Narodowym. Wśród tych zbiorowisk znajdują się siedliska poszczególnych organizmów, charakterystycznych dla danego obszaru. Ścieżka ma 1 km długości, na której znajdują się dwie trasy widokowe. Różnorodność Narwiańskiego Parku Narodowego jest zróżnicowana. Jej specyfikacja polega przede wszystkim na tym, że na danym terenie występuje przenikanie się ekosystemów lądowych z wodnymi, co jest spowodowane bogatą siecią koryt rzecznych. Zbiorowiska, które występują w parku są w niewielkim stopniu przekształcone i mają charakter naturalny. Duże zróżnicowanie takich zbiorowisk pozwala na zamieszkanie i funkcjonowanie wielu gatunków w strukturze ekosystemu, co nadaje charakter wysokiej bioróżnorodności dla danego terenu. Na tej trasie edukacyjnej występuje 13 tablic i zlokalizowano następujące przystanki: rzeka, trzciniowisko, turzycowisko, wilgotne łąki, zarośla wierzbowe i ols.

Fotografia 2.2 Przebieg ścieżki edukacyjnej w Parku Przydworskim w Kurowie

Park Przydworski-Kurowo jest to park zlokalizowany w pobliżu zabytkowego dworku, który pełni siedzibę Dyrekcji parku. Podczas spacerowania na tym obszarze można dowiedzieć się wielu ciekawych cech charakterystycznych dla tego terenu. Przede wszystkim można poznać historię miejsca oraz warunki życia mieszkańców. W parku znajduje się 8 tablic edukacyjnych, z których każda dotyczy konkretnej tematyki. Zawarte informacje na tych tablicach dotyczą między innymi historii dworu w Kurowie, zwiastunów wiosny, gniazd wędrowca (bociana białego), życia pszczół, czy też pozostałych skrzydlatych mieszkańców parku.

Fotografia 2.3 Fragment Kładki Waniewo-Śliwno

Kładka Waniewo-Śliwno jest to ścieżka przyrodnicza, która biegnie w poprzek doliny Narwi. Obrazuje ona większość ekosystemów parkowych. Obszar ścieżki należy przede wszystkim do terenów bagiennych, które z reguły są niedostępne. Zatem występowanie kładki pozwala, bez konieczności użycia łodzi lub kajaka, na odwiedzenie niedostępnych miejsc. Kładka ma 1050m długości. Podczas spaceru ścieżką przyrodniczą można natknąć się na pływające pomosty, które nadają charakter i podnoszą atrakcyjność tego miejsca. Na trasie występuje również miejsce dawnego zamczyska, gdzie znajduje się wieża widokowa, pozwalająca na podziwianie panoramy doliny. Przy tej ścieżce znajduje się 5 tablic edukacyjnych, na których poruszone są informacje na temat walorów przyrodniczych i kulturowych danego obszaru.

Narwiański Park Narodowy przedstawia różnorodną ofertę turystyczną. Znajdują się tutaj bowiem szlaki turystyczne wodne, rowerowe, jak i piesze. Wodne, przebiegają przez park, rowerowe znajdują się na jego obrzeżach i w otulinie, natomiast piesze przebiegają przez samą otulinę NPN.

Szlaki wodne takie jak „Narwiański Labirynt” oraz wyznaczona trasa turystyczno-przyrodnicza „Kajakiem wokół Kurowa” to najlepsza metoda zapoznania się z parkiem, jego przyrodą oraz klimatem. „Narwiański Labirynt” to szlak, który jest ostatnim etapem spływu Narwi od zbiornika Siemianówka, bądź też z miejscowości Narewki. Posiada on 150km długości i przebiega przez 9 miejscowości. W Narwiańskim Parku Narodowym istnieje możliwość przepłynięcia trasą turystyczno-przyrodniczą „Kajakiem wokół Kurowa” wybierając z trzech wariantów podróży. Najdłuższy zajmuje około 7,7km, dzięki któremu możemy obserwować dolinę oraz dawną redutę obronną „Koziołek” i „zerwany most”. Możemy tam popłynąć kajakiem bądź też słynną łodzią „psychówką”. Jest to łódź o płaskim dnie o długości 4m, którą wcześniej odbywał się przewóz siana z łąk znajdujących się między korytami rzeki oraz połów ryb. Jest to jedna z wielu atrakcji, którą oferuje nam park.

Szlaki rowerowe Narwiańskiego Parku Narodowego to 4 trasy od 20 do 200km. Najkrótszym z nich jest Szlak Światowida, który łączy miasto Białystok z NPN. Najdłuższy zaś to Podlaski Szlak Bociani, który prowadzą znaki czerwone. Łączy on 3 sąsiadujące parki narodowe: Białowiecki, Biebrzański i właśnie Narwiański i ciągnie się wzdłuż doliny Biebrzy, Narwi i Narewki.

Przez otulinę Parku biegną szlaki turystyczne piesze, które nie zostały wytyczone na obszarze NPN ze względu na bagienną dolinę rzeki Narew. Zatem przez Otulinę Narwiańskiego Parku Narodowego przebiegają 4 szlaki piesze, są to: Szlak im. Wł. Puchalskiego (41km), Szlak im. Zygmunta Glogera (47km), Szlak Nadnarwiański (35km) oraz Włókniarzy (68km). Przemierzając wymienione szlaki znajdziemy miejsca związane z początkami przemysłu włókienniczego, miejsca biwakowe, siedzibę NPN oraz wiele innych miejsc wartych zwiedzenia.

Fotografia 2.4 Punkt widokowy w miejscowości Kurowo

Do turystyki Narwiańskiego Parku Narodowego możemy również zaliczyć znajdujące się w pobliżu szlaków turystycznych wieże i punkty widokowe. Są one w pobliżu miejscowości takich jak: Suraż, Pańki, Kurowo, Waniewo, Łapy, Łapy Szołajdy, Uhowo, Wólka Waniewska, Topilec i Kolonia Topilec. Są one pomocne w trakcie początkowego zwiedzania, jak również mogą posłużyć do odpoczynku i schronienia podczas podróży szlakami turystycznymi.

Na turystykę NPN składa się również baza noclegowa, do której należy zaliczyć pensjonaty, gospodarstwa agroturystyczne oraz pola biwakowe.

Gospodarstwa agroturystyczne pozwalają na połączenie wypoczynku w malowniczych miejscach nad Narwią z zapoznaniem się z okolicznymi tradycjami. Są one położone w miejscowościach takich jak: Jeńki, Kruszewo, Waniewo,

Łazy, Suraż, Rzędziany czy też w Wólce Waniewskiej oraz Bokinach.

Bliższy kontakt z naturą można uzyskać wybierając pola biwakowe. Główne pole biwakowe Narwiańskiego Parku Narodowego położone jest w miejscowości Kurowo.

3. Podsumowanie

Narwiański Park Narodowy powstał 1 lipca 1996 roku na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów. Sam park zajmuje powierzchnię około siedmiu tysięcy hektarów, a wraz z otuliną blisko piętnaście i pół hektara. Jest jednym z najnowszych parków narodowych w Polsce. Siedziba Narwiańskiego Parku Narodowego zlokalizowana jest w zabytkowym dworku w miejscowości Kurowo. Park oferuje zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży obejmujące wycieczki krajoznawcze, badania laboratoryjne a także gry i zabawy dla najmłodszych o tematyce parku. Ruch turystyczny odbywa się w większości na szlakach turystycznych, które obejmują ścieżki piesze jak też spływy kajakowe.

4. Literatura

Narwiański Park Narodowy: <http://www.npn.pl>

Mapa narwiańskiego parku narodowego: <http://tyflomapy.pl/>

System rzeczny rzeki Narew: <http://www.npn.pl/system-rzeczny>